

Nieuwsbrief Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk.

Jaargang 2009, nummer 1

April 2009

Redactie: Dirk Zweers

Redactieadres:

Post: Thorbeckestraat 32, 2221 RE Katwijk;

E-mail: info@atlantikwall.nl

Bij deze de eerste nieuwsbrief St. AWMN van 2009. In deze uitgave een beknopt verslag van een uitstapje van de vrijwilligers St. AWMN, en een bijdrage van Dolf en Paul Harff, waarin zij een stukje oral history vastleggen van iemand die WO II meemaakte als jongen.

Uitstapje actieve vrijwilligers St AWMN.

Op zaterdag 15 november '08 om 08.45 verzamelden de actieve vrijwilligers zich bij het museum aan de Bosweg. Na het maken van een groepsfoto werd per luxe Beuk bus vertrokken naar de Grebbeberg bij Rhenen. We ontmoetten daar Hans en Kees van Stichting de Greb, die ons in twee groepen rondleidden. Zij lieten ons tijdens een wandeling van 1,5 uur gereconstrueerde loopgraven van de hoofd-weerstandslinje Grebbeberg en een Nederlandse kazemat uitgebreid zien, en vertelden boeiend over de geschiedenis die zich hier in de meidagen van 1940 afspeelde.

Na het wisselen van de wandelschoenen en laarzen voor gemakkelijk schoeisel vertrokken we per bus naar een restaurant te Veenendaal, waar de lunch gebruikt werd.

Na de lunch werd vertrokken naar een onderdeel van de Grebbe-linie, Fort aan de Buursteeg. Gids Kees leidde ons hier rond, en vertelde daarbij wetenswaardigheden over het fort., waarvan de geschiedenis terug gaat tot 1785. Opvallend was de opwinding toen we hier een stuk "Duits beton" tegenkwamen, een kanonbunker type 703. Hierna werd vertrokken naar het werk aan de Daatselaar. Dit verdedigingswerk is tientallen jaren overwoekerd geweest door bomen en struiken, en onlangs geheel vrijgemaakt, waardoor de opzet van dit werk weer goed zichtbaar is geworden.

Na het afscheid van gids Kees, waarbij we hem geheel los maakten van zijn voorraad boekjes over de Grebbelinie, werd vlot terug gereden naar Noordwijk, waar de dag werd afgesloten met een borrel in de Heeren van Noordwijk, aangeboden door het bestuur. Het is voor de deelnemers een boeiende en leerzame dag geweest, waarbij de kale feitjes uit het geschiedenisboek op een prettige manier aanschouwelijk zijn geworden.

Herinneringen uit WO II.

Op 12 januari 2009 was ik in gesprek met de heer van Duin die 11 jaar was toen de oorlog uitbrak. Tijdens het gesprek kwamen een aantal herinneringen naar boven waarvan hieronder een weergave.

Voor het uitbreken van de oorlog was er een periode van mobilisatie. Nederlandse soldaten waren langs de kust gelegerd om een aanval vanuit zee te kunnen afslaan. In Noordwijk waren de soldaten onder andere in de 'Zeebadschuur' in de Julianastraat ondergebracht. Overdag trokken de militairen met hun paarden en kanonnen meestal de duinen in om daar te oefenen. De soldaten vertrokken op 10 mei naar Valkenburg toen daar Duitse parachutisten

en daarna tientallen vliegtuigen met infanterie waren geland. De achterneef van de heer van Duin een zekere 'van de Sloof' werd op Valkenburg doodgeschoten. Zijn vader zat als visserman op zee toen de oorlog uitbrak. Bij terugkomst kon de vissersboot de haven van IJmuiden niet invaren doordat de haveningang met een door het Nederlandse leger afgezonken schip was afgesloten. De vissersboot week toen naar Engeland uit. Moeder bleef in Noordwijk met acht kinderen achter (de heer van Duin was het vierde kind in het gezin). Zij kreeg van de gemeente gedurende de hele oorlog f 24,80 per week steun. Zij moest na de oorlog de schuld met f 5,- per week terugbetalen. Via het Zweedse rode kruis stuurde vader brieven naar zijn vrouw. Deze mochten niet meer dan 25 woorden bevatten. Moeder kon geen brieven naar Engeland versturen. Daar bestond geen mogelijkheid voor. Doordat de berichtgeving in Engeland gebrekkig was had vader geen idee of zijn gezinsleden nog leefden. Eén van de brieven was dan ook gericht aan "Aan één van de overlevenden van de familie van Duin". Zijn vader is de hele oorlogsperiode in Engeland gebleven. In augustus 1945 keerde hij terug.

Nadat het Nederlandse leger gecapituleerd had ontstonden bij de Duitsers plannen om Engeland aan te vallen. Aan de Noordwijkse kust oefenden de Duitsers met rubberen bootjes. Ze bouwden ongeveer 200 meter ten noorden van de vuurtoren ook een houten brug met een lengte van ongeveer 25 meter recht de zee in. Hierbij zijn ettelijke Duitse soldaten verdronken. Deze verdronken soldaten werden in de noordduinen begraven.

Onze Noordwijker heeft het zijn moeder even moeilijk gemaakt omdat hij op school weigerde Duits te leren. Duits was voor de oorlog een vak in de laatste twee jaar van de lagere school. Direct na de oorlog werd het Duits vervangen door Frans.

Toen hij 13 jaar was ging hij met een transport van cementzakken met paard en wagen de noordduinen in. De arbeiders die niet uit Noordwijk kwamen en die bouwden aan de Duitse verdedigingswerken sliepen in de 'Zeebadschuur'.

Bij het zagen van bomen in de omgeving van het Vinkenlaantje (om aan brandhout te komen) in de winter van 1941 op 1942 werd hij betrappt door iemand in het Duitse leger die niet uit Duitsland afkomstig was. Deze heeft hem met hout en al naar huis gebracht in de Schelvissteeg. Geweer in de rug en bij het passeren van Duitse soldaten riep hij steeds Heil Hitler.

Toen de Schelvissteeg in het Spergebied kwam te liggen moest het gezin naar Voorhout verhuizen. Daar zijn ze anderhalf jaar gebleven. Zijn oudere broer die zich aan de arbeidsplicht had onttrokken werd door de RK-kerk in Voorhout geholpen aan een schuilplaats als er een razzia werd gehouden.

In Voorhout was men ook niet veilig. In 1944 werd een trein door een geallieerd vliegtuig beschoten. Eén van de kogels kwam in het buurhuis van het gezin terecht. De kogel doorboorde de wieg met een baby erin en kwam in de kamermuur tot stilstand. De baby (Loek Post) werd wonderwel niet geraakt en

mankeerde niets. Loek Post is later onderwijzer op de school met de naam 'de Achtbaan' in Voorhout geworden.

Hongerwinter: Om de honger te stillen schraapte hij de lege ketels van de gaarkeuken uit. Zijn moeder kookte tulpenbollen met rode bieten erdoor om nog iets van smaak te krijgen. De hond van de burens was op een gegeven moment plotseling verdwenen. Na de oorlog werd duidelijk dat zijn oudste broer voor de heerlijke vleesmaaltijd in de oorlog had gezorgd. In de hongerwinter ging van Duin met een fiets met houten banden, vergezeld door twee anderen, naar de Haarlemmermeer om eten te halen. Een broer en oom waren naar de Noordoostpolder gegaan om aan eten te komen. Teruggekomen bij de controlepost aan de Gooweg moesten ze een deel van het voedsel aan de Duitse soldaten afstaan.

Na afloop van de oorlog is hij op een dag met zijn vrienden Dick van Beelen en Maarten Veldman de bunkers in de noordduinen ingegaan. Op een zeker moment merkten ze dat de dikke ijzeren deur, waarmee ze naar binnen waren gegaan, niet meer open wilde. Uiteindelijk met heel veel moeite en inspanning lukte het om eruit te komen. De angst die deze ongewilde opsluiting had veroorzaakt heeft ervoor gezorgd dat hij de bunkers de bunkers heeft gelaten.

D. Harff en P. Harff

Ruimte voor update uitgevoerde werkzaamheden of nieuws van de bestuurstafel:

- Stukwerk observatieniveau 1 & 2 S414 gerepareerd
- Entreegang geschilderd
- Ijzerwerk S414 geschilderd
- Trapje van observatieniveau 1 naar 2 gemaakt
- Kabelgoten S414 voorzien van geschilderde hardhouten deksels
- Info-panelen geplaatst bij museum en batterij.
- Gevel museum gesausd door vrijwilligers Rabo-Bank.

De aanwinsten:

- Info-panelen geschonken door Staatsbosbeheer
- Stortbakken voor de toiletten in de batterij
- Tweede aggregaat geschonken door Volker Rail
- Deurposten S414, geschonken door Noordwijkse woningbouwver.